

ХОРЕОГРАФІЯ

УДК 792.8:7.09]:[8:7.09]:[316.422+004
DOI 10.32461/2226-3209.3.2025.344387

Цитування:

Вакуленко О. М., Васютяк Я. О., Юрків І. А. Танець на сучасній концертній естраді: інтерактивність та цифрові технології як чинники трансформації хореографічних форм. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2025. № 3. С. 206–211.

Vakulenko O., Vasyutyak Ya., Yurkiv I. (2025). Dance on the Modern Concert Stage: Interactivity and Digital Technologies as Factors of Transformation of Choreographic Forms. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 3, 206–211 [in Ukrainian].

*Вакуленко Олеся Михайлівна,
доцентка, доцентка кафедри
хореографічного мистецтва
Київського національного університету
культури і мистецтв,
заслужена артистка України
<https://orcid.org/0000-0002-7906-4626>
olesiavakulenko@knukim.edu.ua*

*Васютяк Яна Олександрівна,
викладач кафедри хореографічного мистецтва
Київського національного університету
культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0003-3570-6209>
yana_vasiutiak75@icloud.com*

*Юрків Іван Андрійович,
викладач кафедри хореографічного мистецтва
Київського національного університету
культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0001-7876-608X>
vaniayurkiv.vy@gmail.com*

**ТАНЕЦЬ НА СУЧАСНІЙ КОНЦЕРТНІЙ ЕСТРАДІ:
ІНТЕРАКТИВНІСТЬ ТА ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ
ЯК ЧИННИКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ХОРЕОГРАФІЧНИХ ФОРМ**

Мета статті – дослідити специфіку функціонування танцю на сучасній концертній естраді як інтерактивного засобу художньої комунікації, проаналізувати його роль у формуванні драматургічної структури концертної дії та з'ясувати вплив інноваційних технологій на трансформацію хореографічних форм. **Методологія дослідження.** Застосовано структурно-функціональний метод, який дозволив оцінити роль танцю у створенні цілісної концертної дії; використано компаративний метод для зіставлення традиційних і сучасних форм танцю, технологічних інновацій та інтерактивних практик на концертній естраді; когнітивний метод дав можливість визначити вплив танцю на сучасну аудиторію; метод контент-аналізу – для виявлення форм інтерактивності, технологічних інновацій та синтезу мистецтв; метод синтезу та узагальнення застосовано для визначення ролі танцю на сучасній концертній естраді в синтезі інтерактивності та цифрових технологій. **Наукова новизна** полягає у виявленні особливостей функціонування танцю на концертній естраді як інтерактивного явища, що поєднує традиційні хореографічні форми з мультимедійними технологіями. Уперше акцентовано на ролі інтерактивності як чинника, що трансформує характер взаємодії між виконавцем і глядачем, створюючи новий тип концертно-естрадного простору, де поєднуються художня виразність та цифрові інновації. **Висновки.** Танець у сучасній концертній естраді виступає ключовим засобом невербальної комунікації, здатним передавати емоційні та ідейні сенси. Інтерактивність номерів активізує участь глядача, стимулює когнітивне та емоційне сприйняття, а використання мультимедійних і цифрових технологій підвищує художню виразність та ефект занурення. Отже, поєднання традиційної хореографії та інноваційних засобів обґрунтовує роль танцю як універсального інструменту культурної комунікації та розвитку сучасної концертної естради.

Ключові слова: концертна естрада, танець, концертна дія, інтерактивність, інноваційні технології.

Vakulenko Olesya, Honoured Artist of Ukraine, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Choreographic Art, Kyiv National University of Culture and Arts; Vasyutyak Yana, Lecturer, Department of Choreographic Art Kyiv National University of Culture and Arts; Yurkiv Ivan, Lecturer, Department of Choreographic Art Kyiv National University of Culture and Arts

Dance on the Modern Concert Stage: Interactivity and Digital Technologies as Factors of Transformation of Choreographic Forms

The purpose of the article is to investigate the specifics of the functioning of dance on the modern concert stage as an interactive means of artistic communication, to analyse its role in forming the dramatic structure of the concert action, and to clarify the influence of innovative technologies on the transformation of choreographic forms. **Research methodology.** The structural-functional method was applied, which allowed us to assess the role of dance in creating a holistic concert performance. The comparative method was used to compare traditional and modern forms of dance, technological innovations and interactive practices on the concert stage. The cognitive method made it possible to determine the impact of dance on the modern audience. The content analysis method was used to identify forms of interactivity, technological innovations and the synthesis of arts. The synthesis and generalisation method was used to determine the role of dance on the modern concert stage in the synthesis of interactivity and digital technologies. **Scientific novelty** lies in identifying the features of the functioning of dance on the concert stage as an interactive phenomenon that combines traditional choreographic forms with multimedia technologies. For the first time, attention is focused on the role of interactivity as a factor that transforms the nature of interaction between the performer and the audience, creating a new type of concert and stage space that combines artistic expressiveness and digital innovations. **Conclusions.** Dance in the modern concert stage acts as a key means of non-verbal communication, capable of transmitting emotional and ideological meanings. The interactivity of the numbers activates the participation of the viewer, stimulates cognitive and emotional perception, and the use of multimedia and digital technologies increases artistic expressiveness and the effect of immersion. Thus, the combination of traditional choreography and innovative means substantiates the role of dance as a universal tool of cultural communication and the development of the modern concert stage.

Keywords: concert stage, dance, concert performance, interactivity, innovative technologies.

Актуальність теми дослідження. Сучасна концертна естрада є багатовекторним явищем культурного життя, яке поєднує у собі елементи розважальності та глибинного художнього змісту. Вона інтегрує різні види мистецтв – музику, слово, сценічну пластику, танець, аудіовізуальні засоби, створюючи цілісну художню дію, яка здатна передавати актуальні теми та реагувати на зміни у суспільній свідомості. У цьому контексті танець виступає не лише традиційним елементом концертної програми, а й ключовим інструментом художньої комунікації між виконавцем і глядачем, здатним формувати емоційне, естетичне та ідейне сприйняття.

Хореографічні номери виконують багатофункціональну роль: вони розкривають сюжетні та емоційні лінії концерту, підкреслюють драматургічну структуру, формують образне мислення та сприяють культурному самопізнанню аудиторії. Завдяки своїй універсальності танець легко адаптується до сучасних запитів глядача, поєднує традиційні естетичні моделі з інноваційними художніми та технологічними засобами, збагачуючи сценічну композицію новими змістовними рівнями.

Отже, актуальність дослідження зумовлена потребою наукового осмислення ролі танцю як центрального елементу концертної естради, здатного інтегрувати традицію й інновацію, виступати засобом міжособистісного та культурного діалогу, а

також каталізатором розвитку сучасного сценічного мистецтва. Поглиблене вивчення цього явища дозволяє окреслити тенденції художньої еволюції естради та визначити нові напрями взаємодії виконавця й аудиторії у цифрову епоху.

Аналіз досліджень і публікацій. Концертна естрада та танець, зокрема, завжди привертала увагу науковців у галузях історії, культурології, мистецтвознавства, хореографії, соціології тощо, оскільки вони виступають як форма художнього самовираження, як багатовимірний соціокультурний феномен, що відображає динаміку суспільних процесів, трансформацію естетичних цінностей, інтеграцію традиційних і сучасних мистецьких практик, а також забезпечує комунікацію між митцем та аудиторією.

Окремі складові зазначеної проблематики досліджено у наукових працях М. Мельник [5], [6], присвячених дослідженню концертної естради та її різновидам, специфіці синтезу танцювальних номерів з іншими видами мистецтв.

Серед наукових доробків заслуговує на увагу дослідження В. Бистрякової, А. Осадчої, О. Пільгук [2] «Інновації та технології в сучасному мистецтві». У контексті даної публікації увага зосереджена саме на інноваційних технологіях, проаналізовано підходи до визначення сутності інновацій у культурній сфері та окреслено специфіку

використання інноваційних технологій у різних видах мистецької діяльності.

Ю. Басич [1] у науковій статті «Сучасний танець та місце традиційної танцювальної символіки в українській хореографії» розглянув ключові чинники становлення сучасного танцю, зокрема процес взаємодії та поєднання різних танцювальних елементів і стильових характеристик танцювальних феноменів, представлених у шоу-програмах та на українській естраді.

У публікації Л. Хоцяновської [8] акцентовано на інтерактивності як визначальної характеристики хореографічного мистецтва та специфіці сценічного втілення танцю через активне використання технологій, притаманним, зокрема, і кінотелемистецтву. Особливості впливу новітніх технологій на розвиток сучасного танцю та їх впровадження у сучасне хореографічне мистецтво обгрунтовано в праці І. Герц [4].

Танець як феномен та його основні форми прояву у широкому контексті розкрито у науковому дослідженні І. Поклад [7].

Попри зростаючий науковий інтерес до проблематики танцю на концертній естраді, досі недостатньо дослідженими залишаються механізми взаємодії танцю з цифровим середовищем, його роль у формуванні інтерактивної моделі культурної комунікації та трансформація художньої мови під впливом інноваційних засобів виразності.

Мета статті – дослідити специфіку функціонування танцю на сучасній концертній естраді як інтерактивного засобу художньої комунікації, проаналізувати його роль у формуванні драматургічної структури концертної дії та з'ясувати вплив інноваційних технологій на трансформацію хореографічних форм.

Виклад основного матеріалу. Сучасна концертна естрада зображує світ засобами художньої виразності. Інтерпретація подій, викликів, світосприйняття людей, тенденції розвитку суспільства в певних умовах тощо визначає концертну естраду не тільки як розважальний контент, а як мистецький продукт, який розкриває глибокі змісти сценічного матеріалу, переживання аудиторії, її інтереси, водночас зберігаючи естетичну складову та універсальність сюжетів. У цьому контексті концертна естрада віддзеркалює соціокультурні процеси, оскільки її художні форми оперативно реагують на зміни у суспільній свідомості, траншуючи актуальні сенси через поєднання музики, слова, руху та візуального ряду.

Саме концертна естрада охоплює як традиційні, так і сучасні популярні форми мистецтва, демонструючи оригінальний мистецький продукт, який доступний і зрозумілий широким верствам населення. У концепціях майже всіх сценічних форм «... є танець, що виражає суть події, що передбачає використання різноманітних художніх прийомів, наприклад:

- реалістичне відображення сюжетних перипетій;
- умовність, як невід'ємну частину хореографії;
- елементи побутування в його сценічному втіленні;
- систему символів та ін.» [3, 100].

Мистецтво танцю є унікальною формою творчості, яка еволюціонує, змінюючись, вдосконалюючись століттями, стала невід'ємною частиною концертної естради. «Танець у всіх його сценічних виявах та різновидах посідає чільне місце в естрадному дійстві, супроводжує й доповнює програму вокалістів, номери оригінальних і, навіть, розмовних жанрів. Характер танцювальної пластики диктується сучасними ритмами, формується під впливом суміжних мистецтв: музики, театру, живопису, цирку, пантоміми. Опановуючи їх, балетмейстери вирішують різні творчі завдання, створюючи реальні образи, або узагальнені, що виникають на протиставленні пластичних метафор» [6, 124].

Загалом концертна естрада є культурно-мистецьким явищем, оскільки синтезує різноманітні форми і жанри сценічного, музичного, хореографічного, аудіовізуального, циркового та інших видів мистецтв. Синтез мистецтв у поєднанні з естетичними підходами митців створює цілісну, емоційно насичену та видовищну концертну ді. Тут саме танець забезпечує пластичне оформлення концертної дії, виконує функцію інтерпретації, адже через мову тіла розкривається складна палітра емоцій, що доповнює музичний і словесний ряд. Танцювальні номери в концертних програмах часто спрямовані на розкриття ідейного змісту, розвивають драматургічну основу концерту. «Сучасний естрадний танець використовується як складова розгорнутих концертних програм і як самостійний естрадний номер» [1, 28]. Тому в сучасному концертному просторі танець не є другорядним елементом, він стає рівноправним партнером вокалу та музики. «Спів і драматичне мистецтво, з'єднавшись разом, утворюють театралізований спів. Театралізований спів приєднує до себе

мистецтво танцю, і сучасний естрадний спів набуває ще більшої складності за структурою» [5, 154–155].

Розглядаючи танець у такому широкому контексті, можна виділити його основні форми прояву, що відображають як індивідуальні переживання, так і соціокультурні процеси. «Уявлення про танець як про феномен, який виник на перетині соціокультурних, соціально-психологічних та особистісних координат, дозволяє визначити танець як:

- форму невербального катарсису;
- вид невербального спілкування, але наділений усіма функціями спілкування;
- соціокультурний феномен, в якому знаходять своє вираження соціальні цінності, суспільні установки, відображаються соціальні мотиви;
- вид просторово-часового мистецтва, художні образи якого створюються засобами естетично вагомих, ритмічно систематизованих рухів та поз» [7, 185].

Важливо відзначити, що в межах естради танець не має вузької приналежності до певного жанру: він може поєднувати елементи балету, сучасної хореографії, народного танцю, джаз-дансу, хіп-хопу чи навіть вуличних практик. «Нині фахівці відзначають активне поширення синтетичних художніх форм хореографії, посилення тенденцій до взаємопроникнення різних видів мистецтв» [8, 189]. Це забезпечує багатошаровість танцювального ряду, робить його універсальним засобом комунікації з публікою. Водночас танець має багатовекторний характер впливу на сучасну аудиторію, оскільки:

- емоційно активізує глядача, створюючи естетичний резонанс;
- формує образне мислення через символіку руху;
- сприяє залученню до культурного діалогу, оскільки апелює до універсальних, зрозумілих кожному «мов тіла».

Для сучасного глядача танець на естраді є не лише елементом видовищності, а й засобом естетичного та культурного самопізнання.

Досліджуючи сучасну концертну естраду, варто зауважити, що саме танець відіграє важливу роль та є квінтесенцією творчого концепту через візуалізацію основної ідейно-тематичної спрямованості будь-якого естрадного концерту. «Хореографічний номер має свою специфіку: це і літературна основа, тобто обов'язкове написання лібрето, постановка номера, музичний супровід та майстерне виконання. Працюючи над сюжетом

танцювального номеру, балетмейстери виявляють немало режисерської винахідливості – поєднують пластичні рухи з різноманітними трюковими елементами...» [6, 125].

Мистецтво танцю постійно адаптується до смаків сучасного споживача, розвивається, модернізується та набуває нового звучання, що зумовлює актуалізацію проблеми інтерактивності в естрадних концертах. Інтерактивність стає важливим аспектом художньої комунікації, адже танець дедалі частіше сприймається не як відсторонене видовище, а як форма діалогу між виконавцем і глядачем. Завдяки цьому змінюється сама структура хореографічного акту: виконавець не лише демонструє певний образ, а й ініціює процес спільного переживання, у якому глядач набуває ролі активного співучасника.

У сучасних постановках інтерактивність реалізується через різні механізми:

- створення ефекту занурення за допомогою мультимедійних технологій, візуальних та звукових проєкцій;
- використання імпровізаційних елементів, що дозволяють глядачеві впливати на розвиток сценічної дії;
- застосування просторових трансформацій, коли межа між сценою та залом стає умовною.

Подібні практики формують новий тип естрадно-хореографічної комунікації, у якій танець перетворюється на відкритий процес співтворчості. Тому нині активно впроваджуються нові концептуальні підходи, які полягають у створенні інтерактивних платформ для кінестетичної комунікації з глядачем. Такий технологічний арсенал дозволяє створювати особливу «атмосферу занурення», коли аудиторія емоційно й візуально стає учасником дії. Така творча взаємодія виправдана, наприклад, популярністю на концертній естраді домініканського танцю Бачата (ісп. bachata), який у поєднанні з іншими стилями набув нової хореографічної форми. Це демонструє загальну тенденцію до формування гібридних танцювальних практик, де відбувається культурний діалог традиції та сучасності. Даний синтез призводить до ускладнення концепту танцювальних форм, результатом яких є утворення нових танцювальних різновидів. На основі концепції творчої комунікації утворюється модель спілкування «рух – діалог», яка створює платформу для практичної реалізації танцювальних форм.

Отже, інтерактивність не лише підсилює емоційний вплив постановки, а й розширює її функціональні можливості: вона активізує мислення й уяву публіки, стимулює естетичне співпереживання, сприяє формуванню нових моделей культурної взаємодії. Саме завдяки цьому сучасний танець постає не лише як видовищна форма мистецтва, а як унікальний інструмент комунікації, що поєднує виконавця й глядача у єдиний простір творчого досвіду.

Втім, зберігаючи свої традиції, танець у концертно-естрадному просторі спрямований виражати не лише емоції чи передачу чуттєвих станів, а й втілювати ідейно-сміслові концепти, що резонують із актуальними соціокультурними викликами. Його виражальні можливості суттєво збагачуються за рахунок поєднання класичних і модерних пластичних прийомів із використанням інноваційних засобів художньої виразності. Сучасна концертна естрада дедалі частіше звертається до інтеграції цифрових технологій у танцювальні постановки: мультимедійні елементи, відеопроєкції, світлові інсталяції, лазерні шоу та 3D-ефекти формують нову естетику сценічної дії. Наприклад, інтеграція 3D-мепінгу перетворює сцену на віртуальний простір, у якому танцювальні рухи ніби вступають у діалог із цифровими образами, що підсилює символічний та емоційний вимір номера.

Сучасна практика концертної естради активно застосовує доповнену та віртуальну реальність (AR/VR). Завдяки цьому глядач може сприймати танець не лише у двовимірному сценічному просторі, а як інтерактивний досвід, де цифрові ефекти створюють ілюзію присутності у художньому світі постановки.

Варто відмітити використання сенсорних та інтерактивних технологій, коли пластика танцівників безпосередньо впливає на візуальний ряд. Наприклад, рухи можуть змінювати параметри відеопроєкцій або звукового середовища, що робить танець не просто візуальним супроводом, а генератором мультимедійного простору. Це створює унікальний ефект «живої взаємодії» тіла та технології.

Інноваційні засоби підсилюють також комунікативну функцію танцю: аудиторія не лише споглядає, а й часто інтегрується у процес. Інтерактивні сцени, де використовується штучний інтелект, рухові сенсори чи світлові ефекти, дозволяють глядачам ставати учасниками хореографічного дійства, що посилює емоційну включеність.

Отже, інноваційні технології у танцювальних номерах концертної естради мають комплексний характер. Такі інноваційні рішення розширюють візуально-просторові межі виступу, поглиблюють його змістовний рівень, створюючи ефект синестезії – взаємодії кількох художніх каналів сприйняття. Під впливом інновацій формуються нові концептуальні підходи до створення танцю, де взаємодія «тіло – технологія – аудиторія» стає основою видовищного процесу.

В умовах концертної естради, яка орієнтується на масову аудиторію, поєднання танцю й новітніх технологій дозволяє вибудовувати комунікацію з глядачем у більш інтерактивній формі. Танцювальний номер перестає бути статичним видовищем, він стає динамічною системою художніх сигналів, що стимулюють глядача до співпереживання, рефлексії й навіть до безпосередньої участі у сценічному процесі (через інтерактивні екрани, використання AR-технологій чи залучення аудиторії до імпровізаційних моментів). «Використання новітніх технологій дає можливість хореографам і режисерам створювати оригінальні авторські постановки та високотехнологічні концерти, що привертають публіку своєю новизною, інтерактивністю, видовищністю. Інноваційні технології дають можливість по-новому реалізувати концепцію творчості хореографів. Цифрові медіа все частіше використовуються у сучасному танці, а нові форми інтерактивного перформансу з'являються у колективних інсталяціях» [4, 59].

У такий спосіб концертна естрада перетворює танець на універсальну мову культурної комунікації, де поєднуються традиція і модерн, тілесність і цифровість, емоційне та інтелектуальне начало, що в комплексі формує новий художній простір сучасного концертного видовища.

Наукова новизна полягає у виявленні особливостей функціонування танцю на концертній естраді як інтерактивного явища, що поєднує традиційні хореографічні форми з мультимедійними технологіями. Уперше акцентується увага на ролі інтерактивності як чинника, що трансформує характер взаємодії між виконавцем і глядачем, створюючи новий тип концертно-естрадного простору, де поєднуються художня виразність та цифрові інновації.

Висновки. Отже, очевидним є той факт, що всі концертні дійства не відбуваються без танцювальних номерів. Саме танець є потужним інструментом комунікації за

допомогою мови тіла, який естетично впливає на аудиторію. Особливого значення набуває інтерактивність в танцювальних номерах, адже сучасний глядач прагне не лише спостерігати, а й бути співучасником мистецького процесу. Танець у концертному просторі дедалі частіше виступає у формі діалогу, що активізує емоційне сприйняття, стимулює мислення та уяву, створює атмосферу спільного переживання. Інтеграція новітніх технологій – мультимедійних проєкцій, світлових інсталяцій, лазерних шоу, 3D- та AR-ефектів – відкриває нові горизонти художньої виразності, забезпечує ефект занурення та розширює межі сценічного простору. Отже, сучасна концертна естрада, збагачена інтерактивними формами танцю, стає не лише розважальним видовищем, а й потужним засобом культурної комунікації, що формує нові моделі взаємодії митця й аудиторії. Це зумовлює потребу у глибокому науковому осмисленні феномену танцю як квінтесенції сучасної концертної дії, його ролі у розвитку естрадного мистецтва та значення у контексті сучасних соціокультурних викликів.

Література

1. Басич Ю. М. Сучасний танець та місце традиційної танцювальної символіки в українській хореографії. *Філософія і політологія в контексті сучасної культури*. Дніпро, 2014. Випуск 7. С. 26–31.
2. Бистрякова В., Осадча А., Пільгук О. Інновації та технології в сучасному мистецтві. *Народознавчі зошити*. 2017. № 2. С. 441–447.
3. Вакуленко О. М. Сценічний бальний танець ХХІ ст. : монографія. Київ : Вид. центр КНУКиМ, 2021. 157 с. : іл.
4. Герц І. І. Сучасний танець і новітні технології: грані взаємодії. *Мистецтвознавчі записки* : зб. наук. пр. 2023. Вип. 43. С. 58–63.
5. Мельник М. Сольний концерт – популярна форма сучасної естради. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Мистецтвознавство*. Тернопіль, 2017. № 2. С. 153–159.
6. Мельник М. М. Театралізований тематичний концерт як синтетичний жанр сценічних мистецтв : дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ : КНУКиМ, 2009. 183 с.

7. Поклад І. М. Історико-психологічний аналіз феномена танцю. *Актуальні проблеми психології: Психологія обдарованості* : зб. наук. пр. Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України / за ред. С. Д. Максименка та Р. О. Семенової. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2012. Т. VI. Вип. 8. С. 177–187.

8. Хоцяновська Л. Сучасне хореографічне мистецтво України в контексті світових культурних тенденцій. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Мистецтвознавство*. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. Вип. 1(38). С. 186–194.

References

1. Basych, Y. M. (2014). Modern dance and the place of traditional dance symbolism in Ukrainian choreography. *Philosophy and Political Science in the Context of Modern Culture*, 7, 26–31 [in Ukrainian].
2. Bystriakova, V., Osadcha, A., & Pilhuk, O. (2017). Innovations and technologies in modern art. *Folk Studies Notebooks*, 2, 441–447 [in Ukrainian].
3. Vakulenko, O. M. (2021). Stage ballroom dance of the XXI century. KNUKiM Publishing Centre [in Ukrainian].
4. Herts, I. I. (2023). Modern dance and the latest technologies: Facets of interaction. *Art Notes*, 43, 58–63 [in Ukrainian].
5. Khotsianovska, L. (2018). Modern choreographic art of Ukraine in the context of global cultural trends. *Scientific Notes of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Series: Art Studies*, 1 (38), 186–194 [in Ukrainian].
6. Melnyk, M. (2017). Solo concert as a popular form of modern stage art. *Scientific Notes of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Series: Art Studies*, 2, 153–159 [in Ukrainian].
7. Melnyk, M. M. (2009). Theatricalised thematic concert as a synthetic genre of stage arts. Candidate dissertation. Kyiv [in Ukrainian].
8. Poklad, I. M. (2012). Historical-psychological analysis of the dance phenomenon. S. D. Maksymenko & R. O. Semenova (Eds.), *Actual Problems of Psychology: Psychology of Giftedness: Collection of Scientific Papers of the H. S. Kostyuk Institute of Psychology, National Academy of Educational Sciences of Ukraine* (Vol. VI, Issue 8, pp. 177–187). Zhytomyr [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 25.07.2025
Отримано після доопрацювання 28.08.2025
Прийнято до друку 05.09.2025
Опубліковано 30.09.2025